Ročník XII. — Číslo 32. Kvasilov dne 14. srpna 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Hlas Volyně

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Lépe nedoufati v nic a dělati, co můžeme, než nadchnouti se pro všechno a nedělati nic.

C. Keller.

Inž. Alois Knotek:

Do práce.

Věc nesporná! Jdeme po dobré cestě. Pozoruji to z článků v „H. V." za poslední doby. Našinci mají právo „vypovídati se" a to pilně činí. Opravdu chvály hodné! A pan redaktor jásá z radosti. Pracuje se. Rukopisy se hrnou na redakční stůl se všech stran Volyně, každý něco ví, přichází s troškou, aby poradil, upozornil, nabádal, zkrátka přibývá těch, kteří se chtějí vymluviti a společně pracovati. V každém člověku vězí něco z apoštolování. Časem musí něco pověditi, někdy dětem, jindy ženě, ba stane se že nabrousí péro a píše do H. V. o tom, co se mu nelíbí, pozlobí se, chce přesvědčiti, zavésti nový pořádek podle svých myšlenek a ideálů, poučiti širší kruh svých našinců. Člověk se musí časem „vypovídati", potom je mu lépe, ulehčí se mu na duši. Je si vědom, že vykonal něco důležitého.

To bylo by ještě všecko v pořádku, ale naše doba rychlého pokroku ve všech možných oborech lidského vědění přinesla do života tak zvané „inteligenty", kteří odehrávají důležitou roli v oboru osvětovém, politickém a společenském. Mluvíme-li o takových lidech, máme na mysli jednotlivce, kteří se dovedli sami vzdělávati četbou. Mají časem jistou techniku duševní práce, častěji v stupni docela nízkém, mnohdy jejich duševní proces nestačí, aby dovedli logicky operovati. Mají ve všem svoje „pevné" přesvědčení a hned láteří, když jím někdo odporuje. Stávají se celku časem nebezpečnými. Popularisace věd vplynula na vzrůst „polovzdělanců". Dává nám je škola (přirozeně při panujícím názoru, že dítěti pro život stačí, aby se naučilo čísti a psáti), nejčastěji různé kursy, život politický, ba i tiché, mimoškolské vzdělání, to jest knihy populárně-vědecké, které dávají zásoby nevykrystalovaných nových myšlenek, ale zvykle chaos, který otravuje duši a zahání spánek. Člověk, který se odhodlal „studovati" vědeckou knihu bez náležité přípravy, nebo porady s učitelem, dovede potom snadno a rychle „kritisovati", ba pusti se do sporu se samým učencem a chlubí se, že ho „usadil". Jisto je, že opravdově vzdělaný člověk po prvém slově pozná laika — a raději mlčí. Má-li býti mimoškolské vzdělání činitelem aktivním a nikoliv profanováním a znehodnocevěním vědy a kultury, musí člověka přiváděti v svět logického myšlení a nikoliv tápání ve tmách. „Nikdo neučiní ničeho dobrého proti své vůli, třeba to, co činí bylo dobré."

Jsou lidé, kteří jdou za hlasem vnitřním a nedovedou klamati sami sebe, nemluví o tom, čemu nerozumějí, vědí, že „všelijak se balamutí svět, ale jen tři prkna povídají pravdu." Člověk prožije časy dobré, časy zlé, ale všecko to se počítá za život. Bez duševních procesů práce nestane se ještě vzdělancem! Kdo není mrtev, staví se bo boje, dělá plány, dívá se svýma vlastníma očima na svět a lidi, ale vždycky chce realisovati jen to, o čem se domnívá, že je dobré. Při výchově mimoškolské jde v první řadě o výběr metody a taktiky.

Kdo chce pracovati trvale a hluboko, nemůže spěchati, musí působiti, na jednotlivce, hledati ji a potom je vniterně přeměňovati, vychovávati účelně. Kde nalézti k takové práci organisatorů, pracovníků osvětových? Jsou tu učitelé a jsou laikové, či tak zvaní polovzdělanci, kteří přečetli spousty učených knih a dohromady nevědí, co bylo v nich.

Zbývá jedině učitel, který se sám, z vlastního přesvědčení, docela beze všech hmotných zájmů a dobrovolně všude věnuje k nesnadné a zodpovědné práci společensko osvětové. Dobře si je vědom, že sklidí úšklebek a „padnoucí" kritiku polovzdělanců, ale pracuje a nerozčiluje se z toho. Náš učitel ví, že filosofie života žádá, aby vše, co provádíme mělo nějaký účel a nějakou mravní cenu.

(Dokončení příště.)

Vychodní otázka.

II.

Poměr Spojených států k Východu.

Každý národ má svůj sen; Spojené státy usilovaly vždycky o to aby se vymanily ze lpění a závislosti na evropské tradici, aby se staly novým národem s vlastní mladou civilisací. Od roku 1600 postupovaly evropské kolony Američanů na západ. Postupně přešly a podmanily si celý nový kontinent, postupovaly dále, až posléze dospěly až do Číny, kterou si zamilovaly.

Ve chvílích dohasínání velkého čínského impéria (1898-1900), kdy se všechny nedočkavé a nenasytné evropské národy, dožadovaly své „sféry vlivu", oznámila Amerika veřejně svůj nezájem o nějaké území v Číně. Po boxerském povstání, když všechny státy volaly po odškodnění, zřekly se Spojené státy svého dílu a věnovaly jej na stipendium k podpoře čínských studentů, přicházejících studovat do Spojených států. Krátce ve všech konfliktech, které zmítaly Asií, zaujaly Spojené státy vždycky stanovisko krajně příznivé Číně.

Vedle zájmu čistě ideálního měly ovšem Spojené státy v Číně také ještě zájmy hmotné. Američtí finanční ci investovali velké peníze do regulace čínských řek a do všech odvětví čínského obchodu. Přesto se podařilo Americe dostat na trzích Orientu ze zcela podřadného místa na jedno z nejpřednějších.

Byly by ještě dopadly lépe, kdyby jim byla nezatarasila cestu japonská konkurence, nenasytná, nemilosrdná a hlavně velmi pružná a vynalézavá, schopna přijímat všechny formy, napodobit všechny nápady a popudy a využít všechny konkurentovy omyly. A tak již po třicet let stojí proti sobě v Tichómoří Spojené státy a Japonsko a stejně dlouho panuje mezi nimi hluboká nevraživost.

Vlády se jí pokoušejí zakrývat a mírnit, ale doposud se jim to nedaří. Odpor amerického lidu donutil kongres, aby odhlasoval zákon, jímž se vypovídají Japonci se severoamerického území.

Je pochopitelné, že ten ostrý krok vyvolal v Japonsku velké rozhořčení, které se, i přes rafinovanost a prozíravost japonské diplomacie, projevilo i veřejně. Spojené státy si ovšem do-

(Pokračování na str. 3.)

Osvětová hlídka.

Kolo života.

(Dokončení)

Je těžko udělat si představu o obrovském rozsahu provozní činnosti listů, měnících suroviny země a vzduchu v těla rostlin. Přesto se však pokusím nastínit vám alespoň částečně představu jejich nezměrné velikosti. Skácíme-li a necháme-li vyschnout strom, takže zbudou jenom látky vybudované listy, zjistíme, že téměř polovina váhy vyschlého stromu se skládá z uhlíku, získaného z kyseliny uhličité ve vzduchu. Ve vzduchu ho není mnoho — což je velká výhoda, neboť je to smrtící plyn; na 10.000 dílů vzduchu připadají jenom asi tři díly kyseliny uhličité. Váži-li náš vyschlý strom v celku pět tun, představují spotřebu průměrného velkého stromu dvě a půl tuny uhlíku, získaného ze $12^1/_4$ milionů krychlových metrů vzduchu. Představíme-li si nyní spotřebu všech rostlin na světě, dospějeme k nepředstavitelné číslici. Každoročně spotřebují rostliny celého světa ke své výstavbě jednu pětatřicetinu veškeré kyseliny uhličité ve vzduchu. To znamená, že by za 35 let spotřebovaly všechnu kyselinu uhličitou, vůbec ve vzduchu obsaženou, že by přestal růst rostlin, že v případě, kdyby nedošlo k novému nasycení vzduchu novou kyselinou uhličitou, by nebyla více žádná potrava pro zvířata a že by musela vymřít všecka živoucí stvoření. Na štěstí k němu opravdu dochází; jinak by nebylo již dávno na zemi jediného živoucího stvoření.

Odkud pochází tento nový a tolik důležitý přírůstek kyseliny uhličité? V srdci Londýna se o velkých svatcích děje zajímavá věc, jež nam umožní odpovědět na tuto otázku. V těchto dnech klesá obsah kyseliny uhličité v londýnském vzduchu asi na polovinu obvyklého množství. Příčinou této změny je okolnost, že velké množství lidí opouští město a nechává vyhasnout oheň v kamnech. Nedostatek lidí a ohně způsobí toto zmenšení množství odpadkového plynu při dýchání a spalování.

Spalujeme-li uhlí, dochází k obdobnému rozpadovému pochodu: uhlí samo zmizí a na místo něho dostáváme jednak teplo, jednak plyn, který potřebují rostliny. Dýchání lidí a zvířat je částí podobného spalovacího procesu, při němž se štěpí potrava na energii, kterou potřebují živoucí bytosti k své činnosti, a na kyslinu uhličitou, kterou vydechují jako odpadkový produkt.

Zelené rostliny vyrábějí své životní látky ze vzduchu a z vody, získávané ze země. Zvířata požírající trávu, stravují tyto zelené rostliny. Masožravci stravují zase tyto býložravce. A obojí štěpí rostlinné látky, aby získali energii, a vyměšují odpadové látky, které zase přijímají rostliny, aby je zpracovaly ve svém těle. Tak to ustavičně pokračuje: plyn, voda a soli se mění v rostliny, rostliny ve zvířata, zvířata v plyny, vodu a jiné látky a tyto opět v rostliny. To je ono kolo života. (Anebo alespoň jeho část.)

Žádné kolo se však nemůže otáčet, není-li poháněno. Jaká síla otáčí tímto kolem? Jenom zelené rostliny mohou vyrábět ze vzduchu a vody škrob. Činí tak za pomoci zeleného barviva svých listů, chlorofylu. Ale ani zelená rostlina nemůže vyrábět škrob sama a za všech okolností. Jakmile ji postavíme do tmavého sklepa, nevyrobí ani částečku škrobu. Teprve když ji vrátíme na slunce, vyrábí škrob dále v obvyklém množství. (Tento pokus může každý zkusit.) Škrob zjistíme pomocí jodového roztoku. V přítomnosti sebemenšího množství škrobu, dostává tento roztok purpurově modrou barvu.

A to je právě nejpozoruhodnější na celé historii. Zelené rostliny, od nichž je závislý vlastně všechen život na zemi, nemohou budovat své tělo bez slunečního světla. Ze slunce přichází energie, z níž se pak vytvářejí látky rostlinného těla. Ohříváme li se u kamen, vytápěných uhlím, zachycujeme ve skutečnosti sluneční paprsky, které se před miliony let přetvořily v rostliny a stromy doby kamenné. Běháme-li, pohybujeme-li se nebo mluvíme-li, činíme tak jenom dík energii, kterou jsme získali z potravy, pocházející s rostlin, jež zase nashromáždily tuto energii pohlcováním slunečních paprsků.

Není ani dobře možné učinit si představu o velikosti tohoto pochodu, podmiňujícího život na světě. Stopadesát milionů kilometrů je od nás vzdáleno slunce, obrovská výheň, napájející každoročně okolní prostor 500.000 triliony koňských sil. Země za-

Besídka.

Batum.

(Ukázka z cestopisu majora Měčislava Lepeckého „Sovětský Kavkaz". Z povolením autora překládá inž. Alois Knotek:)

(Dokončení.)

Podivné myšlénky zmítají mou duší. Bolševíci svolují, aby se vykonávala prakse náboženská, ale na druhé straně proti ní válčí strašnou zbraní, lehkovážením, výsměchem, osamocením a bezpodmínečným zachováním loyálnosti kleru. Kněz, lama nebo šaman, to všecko podle jejich náhledu nejhorší druh lidí. Žádný úředník, nemyslím již o členu partii komunistické, nepodá mu veřejně ruku, tak jako u nás nikdo nespěchá, aby se vítal s katem. Organisace bezbožníků provokuje a posmívá se obřadům i osobám „svatým", pořádají se veřejné přednášky a schůze o otázkách náboženských. Berní úřady nakládají na kostelní komitéty vysoké daně, politické úřady zkoumají do podrobna charakter i myšlenky členů obcí křesťanských. Do náboženství v Sovětském svazu nebije se nikdy přímo, ale potutelně, za zády, intrikou a udávačstvím. Výsledek je ten samý jako přímý, ale strašlivější a hrozný.

City náboženské žádný útisk ze srdcí obyvatelstva sovětského nepohřbil. Viděl jsem na vlastní oči v Batumu zástupy Adžarů v turbanech na hlavách a jejich ženy s tvářemi zakrytými čadrami. Mohamedánství i křesťanství udržuje se na Kavkaze lépe nežli na Sibíři, kde jsem minulého roku cestoval. Sibíř připadla mi úplně vyzutá z víry a kříže. Bezpochyby přináší to fakt, že náboženství spojilo svůj los s národními aspisacemi různých lidí, co v zemích východo-sibiřských jako úplně ruských nebylo možno činiti.

Problém komunikační náleží do nejtěžších oříšků režimu sovětského. Nemůže ani na jeden krok vyjíti z chaosu panujícího v dopravnictví. Vlaky jezdí zvolna, stále se opožďují, jsou přeplněné a všude vládne křiklavý nepořádek. Jakýsi vyňatek tvoří veliké magistrály, kde linie o mezinárodním významu uspořádáno vystačitelně, ale jinak v celém státě zavládly poměry nesnesitelné. Nejen že vlaky jsou nevýhodné a zdlouhavé, ale jsou také nebezpečné pro cestující. Počet katastrof, zvláště drobných jest k neuvěření. Velikou část příčin zaviňujících ten stav, možno směle přičísti na plánovanou škodolibosť nespokojených živlů s nynějším režimem. Potom ještě zůstane pořádná porce nedbalosti a nedostatek smyslu organisačního, kterým náleží obtížiti docela loyálné ministerstvo železnic.

Při takových poměrech zahnízděných v celém sovětském Rusku, člověk se nemůže diviti, že cesta z Batumu do Tiflisu (349 km) trvá rychlikem 13 hodin. U nás přejede se ta ková vzdálenost za 4 hod. 45 minut. Podivuhodné jest, že při šíleném tempě v různých odvětvích a zvláště při stavbách a v průmyslu, při heslách o největší vydatnosti vyžadované od dělníků práce „šturmove" atd., jezdí se v sovětském svazu tak zvolna a pomalu...

V Batumě při další jízdě usadil jsem se ve vlaku nočním. Měl jsem býti v Tiflisu o 9 hodině z rána. Osud chtěl jinak. Myslil na katastrofu. Spal jsem ve spacím vagonu, kdy z mraků nočních zjevila se Kolchida, kterou jsme minuli. Bylo po půlnoci. Náhle vzbudil mne silný otřes. Vagon udeřil mocnou silou do svého předního souseda, sám dostal ránu ze zadu, vyskočil s kolejí a zatočil se na podkladech.

Chápu se dveří, byly zamknuté. Spolucestoval se mnou mladý Gruzin,

chycuje jenom velmi nepatrný zlomek této síly, méně než $1/_2$.200,000.000 a zelené rostliny zase jenom velmi nepatrnou část tohoto zlomku, totiž 0.12 procenta Můžeme si přibližně představit, kam dojede vlak s plným uhlákem; nemůžeme si však představit, co lze udělat s množstvím uhlí, spotřebovaným za rok na celém světě. Energie, kterou vstřebají rostliny ze slunečních paprsků za rok, je dvacetkrát větší, než roční těžba uhlí na celém světě.

Za to tedy děkují živá stvoření — rostliny i zvířata — slunci; musíme mít stále na mysli nepřetržitý koloběh látek, oživující svět, kolo života, udržované v chodu sluncem, jemuž hlavně děkuje země za svoji existenci.

Východní otázka.

(Pokračování ze str. 1.)

konale uvědomily nebezpečí, hrozící z přímého japonského nepřátelství a proto přikročily k provádění různých důležitým opatření.

Zatím ovšem je toto nebezpečí ještě hodně chimerické; v Tichomoří však existuje řada skutečných a aktuálních nebezpečí, jakož i příkladů projevů zjevného nepřátelství, stavících příkře proti sobě velkou bílou republiku a velké žluté císařství. Přeskupení amerického loďstva a jeho stálé manévry v Tichomoří ukazují zřetelně, že Spojené státy jsou velmi znekliděny především japonským náporem na Filipiny.

Souostroví filipinské je již po čtyři roky ožehavým bodem americké politiky. S hlediska čistě praktického upozornil senát před časem americkou vládu, že Filipiny stojí mnoho peněz a že nepřinášejí žádný viditelný užitek. Proto prohlásil kongres, poslušný hlasu lidu, jejich samostatnost.

President Hoover protestoval proti jeho rozhodnutí. Když se však dostal k moci president Roosevelt, vynálezce generálního plánu blahobytu celé země, rozhodl se ponechat Filipiny jejich osudu.

Ale již v letě 1935 se začaly objevovat pochybnosti o správnosti tohoto rozhodnutí. Začalo být stále zřetelněji patrnější, že se vzdálené území dá mnohem nesnadněji obhajovat, jako samostatné, než jako součást celého státu. Při této příležitosti si také začali američtí politikové uvědomovat, že Filipiny jsou vzdáleny od Ameriky přes 7.200 mil, od Japonska však jenom 2.000 mil, a že v případě konfliktu by bylo Japonsko v daleko lepší situaci, než Spojené státy.

Tato okolnost není ovšem ve skutečnosti tak hrozivá, jak by se zdálo na prvý pohled. Amerika není totiž v Tichomoří osamocena. Podařilo se jí zde vytvořit mocný anglosaský blok za pomoci Anglie, Kanady, Australie a Nového Zelandu. Jeho začátky se datují již z roku 1920, kdy se Amerika dohodla s Anglií na společném postupu v politice Dálného východu. Od té doby jejich spolupráce ještě podstatně sesílila, přestože spočívá jenom na smlouvách ústních, které nebyly nikdy předloženy parlamentu, ani jím schváleny.

Administrativní, vojenská a diplomatická spolupráce dvou velkých zemí, mluvících anglickým jazykem, byla poněkud zkalena rivalitou zástupců Anglie a Ameriky na asijském kontinentě. Angličané, zakotvení již dlouhou dobu v Indii a Číně, posílali do těchto zemí vybrané úřednictvo, které si tam počínalo namnoze jako doma a používalo někdy při jednání s Orientálci metod velmi radikálních, zatím co američtí obchodníci přicházeli do Asie plni kolonisátorského nadšení, vyvolávajícího v obyvatelstvu živé reakce. Mimo to pojí Anglii s Japonském staré tradice, zatím co stále se množící konflikty rozdvojují stále více Japonsko a Spojené státy a zatím co Amerika na druhé straně vázána k Číně starým poutem sympatie a zvědavosti, které se stále upevňuje.

A tak problém Dálného východu, proti němuž chce Anglie i Amerika vytvořit společnou frontu, se komplikuje oposicí, vyvolávanou přátelstvím Anglie k Japonsku a Ameriky k Číně ve chvíli, kdy Čína a Japonsko zahajují největší a nejneúprosnější boj své historie.

Oznámení.

Ze Straklova.

Tělocvičná jednota „Sokol" ve Straklově českém pořádá dne 28.VIII. t. r. na vlastním cvičišti veřejné cvičení za spoluúčinkování nejbližších okolních jednot.

Ceny vstupu mírné. Večer sokolská veselice. K hojné návštěvě uctivě zve

Výbor.

---

tloukl a volal. Marně. Křik slyšeli jsme také z jiných vagonů. Mezitím vlak skákal, nachyloval se, motal, jakoby se chtěl protiviti ustálenému pořádku. Okna také zamknuté. Elektrické světlo zhaslo.

Trvalo to chvíli, snad minutu, snad více, ale nám utíkaly věky. Hlavou proběhlo mi tisíce myšlének, mezi nimi ta nejstrašnější. Za chvíli svalíme se někde s vysokého náspu, železo nás rozdrtí, pobije. Každé nachýlení nebo skok vagonu zdál se nám býti ukrutným počátkem konce.

Náhle vlak stanul.

Chvíli trvalo smrtelné, hluché ticho. Zdálo se, že lidé ještě nedůvěřují štěstí. Neletíme v propast. Do našich těl nebudou se zadírati ostré hrany, kostry našeho vagonu. Žijeme!

Nyní teprve vybuchlo naříkání a pláč, křik a proklínání — to všecko se slilo v jeden ohlušující zvuk. Tehdy klidně pozoroval jsem dokonalý trening železničního personálu sovětského. Po několika minutách rozléhaly se na chodbách vagonů pokojné hlasy průvodčích:

— Ně bezpokojtěs, tovarišči, vsio charašo! —

Nyní dostali jsme se také z vagonu, abychom shlédli rozsah katastrofy.

— Nic vážného, — vysvětloval mi nějaký spolucestující, — hlupák, přestavil výhybku právě v polovině vlaku a z toho nastal ten „krám". —

Náš vagon se vykolejil a trochu se nachýlil. Přesvědčeni, že tu nijak pomoci nemůžeme, vratili jsme se na svá místa a spali dále.

Za pět hodin později probudily mne znovu skoky vlaku. Polekaný nedávnou příhodou obrátil jsem se ku dveřím. Tentokráte skončilo se to pouze na strachu. Lokomotiva zatáhla můj vagon na koleje. Při pomoci podložených hrubých prken operace se dobře udála. Vlak se hnul v další cestu, zvolna, pomalu. Na nejbližší stanici čekal na nás netrpělivě osobní vlak směřující k Batumu.

O udržení místa v spacím vagoně nebylo ani mluvy, musel jsem se spokojiti s nečíslovaným, měkkým místem kterého ve skutečnosti nikde nebylo. Už jsem myslel, že celou další cestu přejede ve „stroje", když tu přišla na pomoc průvodkyně vlaku — konduktérka. Ujala se mně starostlivě. Slušná ta žena obcházela všecky vagony a svolala: — Jede s námi cizinec, host sovětský, udělejte mu, tovaryši, místo, nečiňte svazu ostudy! —

Díky jí, té prosté ženě, nalezlo se pro mne místo, příznivý úsměch, ba i pohostění, musel jsem sníst několik okurek. Další cestování bylo bez příhod, opravdu volně, ale bez překážek míjeli jsme krásný gruzíňský kraj. Bylo viděti rozlehlá kukuřičná pole, horské potoky, vlak se zastavoval na stanicích i zastávkách. Všude, všude se tlačilo do vagonu mnoho lidí, všude prodávači vykřikovali názvy skromných jídel jako: pečená slepice, vařená kukuřice, ovoce, ale ze všeho nejlépe znělo slovo „cchali" — voda, opakované monotonně, bez oddechu — byl přece červenec a strašné horko.

Mluva gruzíňská mísila se s arménskou, tonouc na některých stanicích v nářečí osetiňském nebo abchazijském. Veliké nosy gruzíňské dobře se vyjímaly mezi krátkými nosy Tiurků, orlími — horských židů, masitými u Arménů a nijakými u Slovanů. Při každém kroku jiná rasa, jiný národ, jiný jazyk — Hitler by se tu zbláznil.

S osmihodinným spozděním, po dvaceti hodinách jízdy, dostal jsem se do Tiflisu, hlavního města sovětské republiky gruzíňské a zároveň zakavkazské sociální federační radécké republiky (Z. S. F. R. R.), do které mimo Gruzie náleží ještě Azerbejdžan i Armenia.

Kronika.

Sjezd legionářů v Krakově.

Dne 8. srpna konal se v Krakově sjezd legionářů za účasti Maršálka Śmigłeho-Rydza, vlády, generality a hojného počtu hostů. Po přehlídce legionářských šiků Maršál Śmigły-Rydz se obrátil k legionářům s řečí.

Vítaje sjezd Maršálek poukázal na význam 6. srpna a na přátelství z vojny, které pojí legionáře a které vlastně je příčinou legionářských sjezdů.

Vrcholným bodem těchto sjezdů byl vždy hold Maršálkovi Piłsudsudskému. I dnešní sjezd je v těch samých intencích. Obracejíce se zároveň k legionářům, kteří nyní již pracují v občanském povolání, upozornil na nejistou situaci světovou, která vzbuzuje obavy do budoucna a proto nutno aby jsme byli připraveni.

Každý stát čelí nebezpečí svým způsobem. Dělá to promyšleně a dělá to, na co si může dovolit. Polsko, kterého celé pokolení umíraly aniž by přispěly k jeho povznesení pod cizí vládou, má hodně dohánět a proto se musí podnésti a musí změnit celý obraz života na jiný vyšší styl.

Aby Polsko mohlo se dostati z primitivu do kterého ho uvrhla staletá poroba nutno:

1. Míti dobrou, silnou armádu, která by gvarantovala klid vnější.

2. Železnou, tvrdou, bezohlednou rukou udržeti pořádek, jistotu zítřka a bezpečnost našeho vnitřního života.

3. Majíc klid vnější i vnitřní, skonsolidovat lidi, kteří již mají dost samostatných zamotaných záležiček a mládež, které na Polsku záleží a která chce pro Polsko pracovat.

Komu na Polsku záleží a kdo nemá hlavu omámenou doktríneřstvím, jistě se dorozumí v otázkách ideových.

Těmi-to lidmi začíti pracovati nad povznesení na vyšší stupeň Polska jako státu i života každépo Poláka.

Takové lidi jistě se najdou. Kdyby do této práce bylo vloženo tolik energie, myšlenek, entusiasmu co se vkládá do stranických sporu, podkopávání a j. jistě by Polsko jinak vypadalo.

Čas kamarádi, zakončil Maršálek Śmigły-Rydz svou řeč, zavésti v Polsku poměry opřené na pravdě a zavrhnouti veškerou faleš.

Po řeči Maršálka Śmigłého-Rydza započala přehlídka legionářů; v čele legionářů jde plk. Adam Koc. Potom udali se legionáři před věž Stříbrných Zvonů a Maršálek Śmigły-Rydz od le-Legionářského Svazu klade věnec na hrobku Maršálka Piłsudského. Po té skládají věnce jednotlivé plukovní kola a organisace. Průběh sjezdu na všechny přítomné zanechal silný dojem.

Z Volyně.

Křemenecké liceum koupilo od křemeneckého sejmíku zámek ve Višněvci — bývalé to sídlo knížat Višniveckých a Mnišků. V současné době tam bylo umístěno několik škol. Zakoupením tohoto objektu za 300.000 zl., Křemenec rozšíří své kulturní působení na Volyni.

*

Dubno uzavřelo smlouvu s jednou firmou, že za 204.000 zl. bude provedena elektřina z Křemence do města. Práci při tomto podníků obdrží nezaměstnaní.

*

Lucké kuratorium na podzim obdrží 500 nových učitelských etátů. Tímto bude částečně zažehnaná krise v obecném školství.

*

V Ostrogu n. Horyněm počátkem školního roku 1937-38 bude otevřeno učitelské liceum.

Vojna čínsko-japonska.

Japonská tisková kancelář Domei oznamuje, že došlo k dlouho očekávanému zahájení bojů mezi japonskými oddíly a oddíly ústřední čínské vlády. Boje byly zahájeny jižně od Nankau, 50 km severně od Pejpinu podél železnice z Pejpinu do Sujuanu.

Podle japonských zpráv z Nankinu zmobilisovala nankinská vláda 10 lodí pro případné přeložení sídla vlády do Henkeu. Japonští pozorovatelé praví, že přeložení sídla vlády by bylo prvním opatřením, jež by učinil Čankajšek, kdyby byl přesvědčen, že válka je nevyhnutelná. Pozorovatelé vyjadřují názor, že čínské úřady pokládají Hankeu za nejlepší středisko odporu v případě dlouhodobé války. Letectvo by mohlo Hankeu chrániti proti japonským leteckým útokům, kdežto vojsko ústřední vlády, umístěné podel trati z Pekinu do Hankeu, by stěží mohla čeliti japonským vojskům.

Nová státní strana ve Španělsku.

Generál Franco podepsal dekret o zřízení nové státní strany Falange Espagnola tradicionalista y de las jons. V dekretu se konstatuje, že tato strana tvoří základ nového španělského státu. Strana se skládá z aktivních členů a stoupenců. Aktivními členy strany se stávají mimo jiné generálové, štábní důstojníci, důstojníci a poddůstojníci armády, námořnictví a letectva, jakož i osoby, které se jimi stanou osobním rozhodnutím generála Franca. První národní rada strany bude jmenována rovněž generálem Francem. Počet členů národní rady nesmí přesahovati 50. Národní rada se schází automaticky každoročně 17. července, dále pokaždé, uzná-li to Franco za nutné. Cenerál Franco ztělesňuje ve své osobě absolutní autoritu.

Francovo vojsko čistí dobyté území a zajímá milicionáře.

Podle zprávy Havasova zpravodaje vládní oddíly se pokusily o několik menších útoků proti liniím Francova vojska, aby se zmocnily důležitých bodů. Všechny útoky byly odraženy s velkými ztrátami pro vládní oddíly. Naopak, Francovo vojsko zmocnilo se nových posic a rozšířilo svou frontu. V úseku Camillo, Val de Cuenca a na frontě u Albarracinu pokračovalo Francovo vojsko v čištění terénu. Francovo vojsko pohřbilo přes 200 milicionářů a zajalo asi 50 milicionářů, skrytých v horách. Francovo letectvo pokračovalo v bombordování zvláště v úseku u Javalonu, kde zničilo četná opevnění vládního vojska.

Habeš přestane být členem Společnosti národů.

Anglická a francouzská vláda se již dohodly na způsobu, jakým bude uznáno de facto dobytí Habeše Italií na blížící se schůzi Společnosti národů. Věc bude provedena tím způsobem, že Habeš bude prohlášena za zbavena svého členství ve Společnosti národů,

Dopisy.

Hlasy polského tisku o Češích v Polsku.

Varšavský týdeník, sedmnáctý rok vycházející za vzorné redakce Zygmunta Vasilevského „Myśl Narodowa“, uveřejnil v posledním sešitě delší, sympaticky psanou studii Lumira: „Kolonie české pod Lodží.“ Polský publicista odvolává se na četné spisovatele české, zabývající se v různých dobách zelovskou osadou u polského Manchestru, Lodže, a chválí si pracovitost, spořivost a ukázněnost zelovských Čechů.

Skoro současně otiskl „Wieczór Warszawski“ několik původních listů z Volyně. Nejvice pozornosti věnuje tu povaze, dennímu životu i hospodářským výsledkům českých volyňských kolonistů. Zaznamenává, že českého sedláka poznáte od ukrajinského neb polského jak po pečlivější úpravě zevnějšku, tak po čistotě ve vzorně vystavěném statku a hlavně v tom, kterák umí spojiti odbornou práci hospodářskou s veřejnou činností kulturně společenskou. Za vzor klade takového nekorunovaného krále volyňských Čechů Messnera, jenž je pilným předsedou volyňské České matice a zároveň pečlivým hospodářem na svem pěkném statku v Kněhynkách u Lucka.

A takových nabádavých a současně uznaných studií, článků i feuilétonů objevuje se od jisté doby v polském periodickém tisku více. Nedávno v „Dzienniku Porannym“ byl umístěn článek o nás Češích, při čem Mírohošť se přirovnává k nejlepším osadám v Polsku a jmenují ji „volykským Liskovem.“

Pro „H. V.“ dle polských a českých pramenů upravil — el.

jelikož přestala existovat. Toto rozhodnutí má býti na přání Anglie a Francie učiněno co nejdříve, jakmile se sejde rada Společnosti národů, aby byla odstraněna z cesty nejdůležitější překážka sblížení anglo-italského, případně italsko-francouzského. Jakmile bude toto rozhodnutí učiněno, ztratí také negušovi zástupci v Ženevě právo zastupovati habešského ex-císaře. Francouzská a anglická vláda dosáhly také dohody, týkající se cílů středozemní politiky obou zemí. Jde v první řadě o to, co budou obě mocnosti požadovati od Italie za případné uznání italského imperia v Hebeši de jure, neboť přirozeně půjde o nový uznávací akt, na usnesení ženevském naprosto nezávislý. Prozatím totiž uznalo italské panství v Habeši pouze šest států, mezi nimi i Německo. Má se všeobecně sa to, že přijetí navrhovaného řešení ve Společnosti národů, kterým by Habeš byla prohlášena za právně neexistující, přimělo by většinu zbývajících států uznati co nejdříve rovněž italskou svrchovanost v Habeši.

Židé mají za židovský stát bojovat.

Politická rozprava na sionistickém kongresu vedla k opětnému vykrystalisování otázky udělení plné moci exekutivě k jednání s anglickou vládou o návrhu na zřízení samostatného židovského státu.

Moša Shertok, politický referent jerusalemské exekutivy poznamenal, že Židé, chtějí-li míti židovský stát, musí za něj bojovati. Nutno prozkoumati, co anglický plán obsahuje a jaké má nedostátky. Návrh jest zajistě dobrý a ponechává všechny možnosti, které nutno prozkomati.

Dr. Goldmann, poslední řečník v noční schůzi a zástupce News Jewish u Společnosti národů vyslovil se vášnivě pro jednání o anglickém návrhu. Uskutečnění myšlenky samostatného židovského státu může znamenati velkou budoucnost.

Různé zprávy.

Londýn—Singapur ve čtyřech dnech.

Royal Dutch Air Lines, holandská letecká společnost objednala v těchto dnech v Americe osm nových modelů. Lockheed, které se 12 pasažery na palubě docílí průměrné rychlosti 210 mil za hodinu.

Nejzajímavější jest u těchto letadel řešení křídel, které při startu nebo přistávání mají rozpětí zcela normální, zatím co při vysokých rychlostech se částečně vtáhnou dovnitř, čímž se odpor vzduchu zmenší.

Cesta z Londýna do Singapuru se tím zkrátí na čtyři dny, po případě na 5 dní se zástavkou v Batavii. Dosud trvala cesta letadly Douglas minimálně šest dní.

Výstava zavrženého umění má úspěch.

Z Berlína se oznamuje, že v prvních čtrnácti dnech od doby, kdy byla otevřena výstava „zvrhlého“ umění v Německu, navštívilo ji v Mnichově 396 tisíc obyvatelů.

Zvláště prý je velký počet Angličanů a Američanů, kteří se zajímají o to, co v Německu pokládají za zvrhlé a zavržení hodné. Také hodně Němců, vracejících se z Vratislavi, z oslav pěveckých, neopomine shlédnout zatracované umění.

Pozemková reforma v Jižní Africe ve prospěch domorodců.

Na výkup půdy od farmářů v pozemkové reformě jest v rozpočtu asi 900.000 liber. Půda je kupována pro domorodce podle příslibu učiněného v minulém století domorodým náčelníkům. Plán pozemkové reformy je rozvržen na pět let a vykoupení farmáři se stěhují na jih, hlavně do kraje kapského. Nepřímým účelem reformy je udržeti domorodce spíše na venkově aby jejich záplava v městě neohrozila civilisaci bělochů, kteří jsou v zemi proti barevným ve značné menšině. Je jich pouze 2 miliony na 8 milionů barevných.

Skoumá se stále Golfský proud.

Přednosta úřadu Meteorologicko-hydrografického státního ústavu M. Sandstroem absolvoval desátou cestu věnovanou vědeckým probadáním Golfského proudu. Sandstroem zkoumal vliv Golfského proudu na meteorologické podmínky Skandinavie. Letos prý může Skandinavie čekati mírnou zimu. Nejvyšší teplota zaznamenaná v Golfském proudu byla 12·5 stupňů a nejnižší 5 stupňů. Letos je Golfský proud teplejší než loni.

Potopila se loď s 2000 cestujících.

Jak se oznamuje z Caracasu, převrhla se v zálivu Maracaibo motorová loď „Anna Cecilia“ s 200 cestujících na palubě a potopila se. Ačkoli ihned

244.

poradí, snad tomu se podaří podepříti klesající statek a uspořádati zmotané záležitosti

Přijel druhého dne ráno. Pomalý, s prošedivělým plnovousem, málomluvný, ale jeho bystré oči jevily ducha. Žádal, aby mu Artur všechno sdělil a nahlížeje do rozložené smlouvy a různůch zápisků, činil si poznámky. Potom si dal předložiti pozemkové archy, poznamenal si dluhy a žádal, aby byl asi hodinu ponechán o samatě.

Artur vyšed s nadlesním ven, zašel do parku a se sklopenou hlavou počal přecházeti. Trnul úzkostí, jak advokát promluví, jak bude zníti konečný jeho úsudek a proto, když přišel lokaj se vzkazem, že ten cizí pán si přeje s panem baronem hovořiti, s tlukoucím srdcem se vracel dovnitř.

„Máte, pane barone, někoho, kdo by vám zapůjčil stopadesát tisíc?“ tázal se bez okolků.

„Stopadesát tisíc? Ne, nemám nikoho.“

„To je nemilé, ale proto není ještě vše ztraceno. Snad nejdeme jinde cizí úvěr, který bude sice o něco dražší, ale jehož nezbytně potřebujeme.

Snad aspoň máte onu částku, která vám byla napřed na nájem zaplacena.“

„Tu mám celou. Mám ji přinésti?“

„Prozatím ji nepotřebuji, až odpoledne budu o ni prositi. Uvážil jsem návrh pana

241.

„Budu, hned pošlu telegram. Pojďte se mnou, prohléneme smlouvu a začneme se starati. Vrchní musí ještě dnes z Ředhoře a přistihneme-li ho, že v něčem byl nepoctivý, bez milosrdenství ho budu stíhati.“

„Snad by bylo lépe‘ nechati ho. On je chytrý, peníze má dobře ukryty a nic by na něm pan baron nezískal. Račte dovolit, oznámím doma, že odcházím a potom budu na celý den k službám.“

Jako by spadl s výšin, vracel se Artur v průvodu nadlesního do zámku. Náhodou setkali se, projíždějíce dvorem, s vrchním. Zarazil se, když spatřil nadlesního ve společnosti Arturově a chtěl kvapně s cesty uhnouti. Ale Artur na něho křikl a vyskočiv z povozu přiblížil se k němu. Nahromaděný hněv jím zalomcoval a celé jeho tělo chvělo se náruživou zlostí.

„Vy jste ničema, který by zasloužil, aby byl zavřen,“ povídal, zahroziv mu pěstí. „Ani slova nechci od vás slyšet. Kde jsou klíče od kanceláře?“

„Ta je otevřena,“ koktal vrchní, couvaje před Arturem.

„Již tam ani krokem nevkročíte a do západu slunce budete z Ředhoře vystěhován. Napadnu-li vás tu ještě potom, dám vás četníky odvést. Od toho okamžiku nemáte práva

po neštěstí připlul na pomoc velký počet pobřežních lodí, podařilo se zachrániti jen málo osob. Místo neštěstí se prohledává, jest však malá naděje, že se najdou lidé, kteří by přežili katastrofu.

Ze života jugoslávských Slováků.

Jugoslávští Slováci pořádají každým rokem své národní slavnosti ve své největší obci — městysi Petrovci u Nového Sadu, které se letos konají dne 8. a 9. srpna ve velkém měřítku.

Letošní slavnosti přinášejí novinku. Dosud pořádal tyto slavnosti zvláštní slavnostní výbor, vytvořený ze všech spolků petrovských, a lví podíl na připravách bral na sebe „Sokol“ — letos po prvé pořádá slavnosti Matica slovenská v Jugoslaviji.

K hlavním bodům programu slavností patří valné shromáždění Matice, a to v neděli 8. t. m. slavnostní jeho zasedání a v pondělí 9. t. m. zasedání pracovní. Rovněž Sdružení československých akademiků v Jugoslaviji vykoná letos své výroční shromáždění průběhem slavnostních dnů v Petrovci.

Vynikající místo v dalším bohatém programu zaujme jistě zajímavá soutěž divadelních ochotnických kroužků slovenských z Kysáče, Staré Pazové, Kovačice a Padiny, vítězové to předběžných vyřaďovacích soutěží, vykonaných ve St. Pazové a Kovačici. Divadelní odbor Sdružení akademiků sehraje mimo soutěž Vernerovu hru „Lidé na kře.“

Z republiky přijede na slavnosti slovenský poslanec Jan Ursini.

Matice slovenská v Jugoslaviji byla založena před 4 lety. Její časopis „Náš život“, který pro slavnostní dny vyjde v tisku, přináší obšírné zprávy o její činnosti v posledním správním údobí. Matice čítá 1.217 členů, jichž stále přibývá. Z tohoto počtu připadá na členy zakládající 182 a členy-dobrodince 5. K těmto patří též president dr. E. Beneš, ministerský předseda dr. M. Hodža a min. dr. Ivan Dérer.

Dosud zřídila Matice 18 místních odborů, majetek činí 284.166 Din. Dělbu práce provedlo ústředí zřízením pracovních výborů, a to pro věci národohospodářské, osvětové, vydavatelské a publicistické, divadelní a historické. V čele každého z těchto výborů stojí nejlepší odborníci z řad slovenské inteligence — a práce se dobře daří.

Matice má již vlastní knihovnu, čítající 6.565 svazků.

Podle statistiky školského odboru je v obcích slovenských 27 škol se 140 třídami. V šesti obcích není ještě slovenských škol. Devět škol má samostatnou správu (slovenskou), osmnáct společnou s jugoslávskými školami. Do slovenských škol bylo zapsáno 7.849 dětí a působí na nich 126 učitelů, z nich 103 Slováci a 23 Jihoslované.

Předsedou Matice je biskup evangel. církve slovenské Sam. Štarke a jednatelem agilní profesor petrovského gymnasia dr. Mich. Topolský.

Hospodářský zpravodaj.

Význam pokusů v zemědělství

Dnešní doba přináší na trh každou chvíli nějakou novinku. To možno směle říci v každém odvětví výroby. V zemědělství rovněž nebývá nouze o nápady dobré a fantastické. Je spousta podnikavých rolníků, kteří nespí ani v noci. aby přemýšleli o tom, jak si práci ulehčiti a zjednodušiti, jak co možná nejvíce vytěžiti, aby výnosnost byla v každém případě zajištěna. O výnosnost běží vlastně v každém hohospodářském podniku.

Jde o to, jak takovou novou věc uvésti v praxi a jakým způsobem ji přezkoušeti aby mohla sloužiti všem ku prospěchu. Pokusem jistě a na prvním místě, avšak ne jedním a na jednom místě, nýbrž mnoha pokusy, z nichž vyroste ta známa zkušenost, na níž lze v daném případě spolehnouti.

Je ovšem na snadě, že takovým pokusem získaná zkušenost nemůže býti receptem pro každého a všude. Okolo nosti, jež nejsou všude stejny, nutno vždy a jako takové uvážiti nejdříve; lépe řečeno udělati si pokus také a

CENY OBILÍ.

Záznam 7.VIII. volyňské plodinové bursy.

Žito	zl. 21.75	za 100 kg
Pšenice	„ 27.—	„
Ječmen	„ 18.—	„
Oves	„ 24.50	„
Hrečka	„ 20.—	„
Proso	„ —.—	„
Řepák	„ 52.—	„
Hrách	„ —.—	„
Seno	„ 8.—	„
Mák	„ —.—	„
Jetel	„ —.—	„

242.

ani nejposlednějšímu nádeníku něco poroučeti. Táhněte!“

Ukázal velitelsky rukou a vrchní shrbiv záda spěchal ke svému bytu.

„Pane nadlesní, jděte a zavřete kancelář. Od této chvíle jste vy pánem a bez vašeho vědomí nesmí se na celém panství nic státi. Odstěhujete se sem, do myslivny dejte zatím adjunkta aneb hajného a začneme vše prohlížeti. Potřebujete-li k tomu nějakého úředníka, vyberte si koho chcete. Jakmile si vše nejnutnější zařídíte, přijďte do zámku, budu na vás čekati.“

Cítil, že se pod ním nohy chvějí a chvátal raději domů, aby ho pohled na zpustlé hospodářství nedráždil. Sotva se trochu uklidnil, vracela se mu energie a touha po záchraně. Odeslal telegram, žádaje odvokáta, aby bezohledně do Ředhoře přijel a jako by tušil, že zkáza je opravdu hrozivá, napsal list strýci, jemuž všechno sděloval a prosil o radu. Aspoň snad strýc se nad ním ustrne a neopustí ho a bude li strýc při něm, všechno dobře skončí. Jen aby teta nedostala list tento do rukou. Měla by vítanou zbraň, které by použila k tomu, aby svého synovce zkrotila. Ale ne, strýc je hodný, povážlivý a nepodlehne vlivu tetině, utěšoval se v úzkostech. A což, podlehne li přece, musí-li podlehnouti?

243.

Nechtěl ani sám dále mysliti. Jako by se mu před očima zatmělo a jako by se hrozivé mraky snížily, zdálo se mu, že již slyší dunění vzdálené bouře. Milada se mu kmitla před očima a palčivá bolest sevřela jeho srdce. Tolik se těšil, jaký život krásný se mu blíží, jak rozkošně si vše zařídí a jak bude šťasten. A zatím místo toho všeho zašklebila se naň mrazivá skutečnost. Snad by udělal nejlépe, kdyby všechno opustil a utekl někam do ciziny, kde by hledal nový způsob života a nechal svůj majetek na pospas věřitelům.

Rodová hrdost se v něm vzepřela, vědomí, že nesmí býti zbabělcem, naplnilo jeho duši a nová touha po zdolání trampot napjala jeho nervy. Bude se brániti a teprve až ho všechno opustí, teprvé potom složí resignovaně ruce v klín a nechá osud, aby dokončil dílo zkázy.

Sotva přišel nadlesní, počala úrada. Trvalo to dosti dlouho, než nabyli jakéhosi přehledu a jasna. Pracovali, počítali, uvažovali a bohužel, že vždy jasněji vystupovala střízlivá skutečnost o veliké bídě. Peněz bude potřebí, hodně peněz a jelikož na panství vázl značný dluh, bylo nyní hlavní a přední starosti hledati někde úvěr. Snad advokát jim

nabýti přesvědčení, že ta věc má skutečně vlastnost, která se mě hodí, abych ji plně a všeobecně využil.

V tom spočívá hlavní význam pokusů, pokusy nejsou novou věcí. Pokusy nás učí praxi, vždyť jedině na základě pokusů došli jsme tam, kde právě jsme. Pokus je prvním krokem k získání zkušeností a praxe. Věda se bez něj neobeide, jako totéž možno říci o každé práci. Není také třeba žádné obavy provésti pokus, protože i když nás zklame ve výnosu, nebo ve zkoušce, nejedná se zpravidla o velkou škodu, jelikož se pokusy provádějí v malém.

Pokusy možno zjistiti obsah živin v půdě a jejich množství. To je důležité při hnojení umělými hnojivy. Často dodáváme půdě živinu, kterou ona má a ve značné míře.

Pokusy sortovními se snažíme zjistiti, která sorta obilí, resp. která plodina se hodí pro náš kraj nejlépe. Přihlížejme k vzdornosti proti povětrnosti a chorobám a na prvém místě k výnosu. Je zajímavo, že cizí sorty nás překvapí oproti domácím. Tato skutečnost nesmí nás sváděti k předčasným úsudkům, nýbrž budiž nám pobídkou k pokusům dalším. Je nutno uvažovati o tom, že když dáme našim starým krajovým odrůdám tolik hnojiva a péče, překvapí nás výnosem také a možná víc, než ony cizí. To také platí v chovu veškerého domácího zvířectva. Uvažme, že musíme krmiti zvíře krásné, užitkové, stejně jako nějaké nedochůdče.

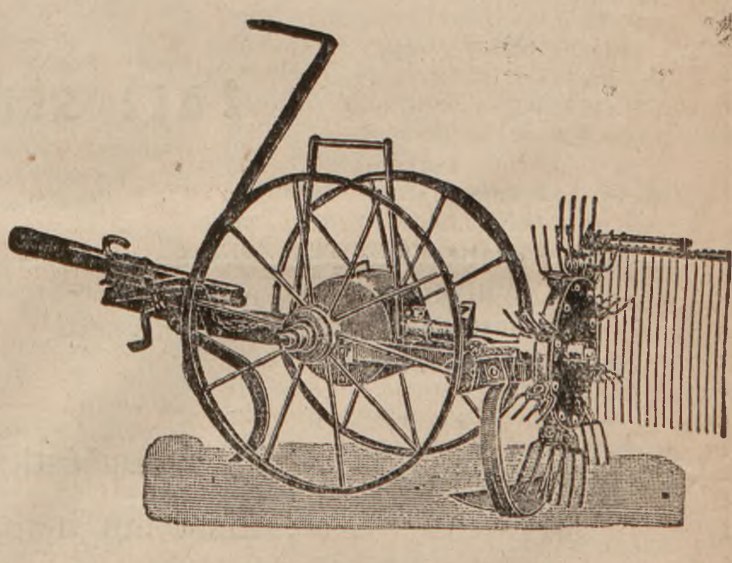
Provádějte pokusy se vším a ve všem. Zkuste i to krmení a dojení dvakrát denně, když se neosvědčí — pryč od něj. Až bude míti každý rolník kousek pokusného pole a koutеček pokusné stáje, pak bude všeobecný pokrok po cestě vzhůru!

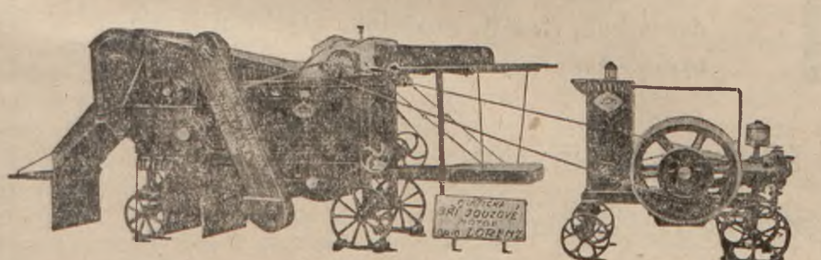
Z Chmelného trhu.

CHMEL.

Žatec 8.VIII.

V uplynulém týdnu byla situace na žateckém trhu chmelném nezměněná. Týdenní obrat činil asi 300 q a kupováno převážně pro vývoz. Ceny se pohybovaly podle jakosti zboží, od 400—650 Kč za 50 kg. Veřejná známkovna chmele v Žatci ověřila a vypravila dodnes 76 017 žoků v čisté váze 175.773 q po 50 kg žateckého chmele, sklizně 1936. Hlávkování chmele za příznivého teplého počasí zdárně pokračuje. Ze škůdců se vyskytuje dále mšice, proti které se stříká. Podle zpráv bylo na některých chmelnicích přikročeno k pročesávaní t. zv. domácích keřů a v některých polohách se započne s česáním ojediněle počátkem příštího týdne. Všeobecně však započne sklizeň chmele až koncem příštího týdne. Dle dnešního stavu bude letošní sklizeň na žatecku velmi dobré jakosti a barvy, zatím co sklizňový výsledek se očekává proti loňsku mnohem nižší. Podle soukromých zpráv je nyní odhadována letošní sklizeň v Německu o 25 proc. nižší než roku loňského.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. $^{1}/_{12}$ zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o $50^{0}/_{0}$ dráže. Při delší inserci značná sleva.